

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๒
เลขที่รับ.....
วันที่รับ.....
วันที่.....

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการกรม กลุ่มสารบรรณ โทร/โทรสาร

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๖ ๖๕๒

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๕ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สชช./กพร./กตบ./สนก./กวม./กปร./กกย./ลก.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการกรมจัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกตข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุก ๒ สัปดาห์

สำนักงานเลขาธิการกรมขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่าง ๕ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ตาม QR Code แนบท้ายหนังสือฉบับนี้ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ในการนี้ ขอให้ สวพ. ๑ - ๘ และศูนย์เครือข่าย ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบเพื่อทราบและใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

(นายธีรภัทร เข้มทอง)

เลขาธิการกรม

กรมวิชาการเกษตร

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๖ ๓๑๐

เรียน ผอ.สวพ./กลุ่ม/ศท.

☒ เพื่อทราบ

☐ เพื่อพิจารณา

☐ เพื่อทราบและดำเนินการ

☐ เพื่อทราบและถือปฏิบัติ

<https://qr.me-qr.com/8Lq6hhJH>

นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๕ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๒

- ๕ ก.พ. ๒๕๖๘

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ 5 – 18 กุมภาพันธ์ 2568

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศเย็นกับมีหมอกในตอนเช้า	1. พริก	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยง จากยอดใบอ่อน ดอก และดอก ทำให้ใบหรือยอดอ่อนหงิก ขอบใบหงิกหรือมีวุ้นขึ้นด้านบน ถ้าเข้าทำลายระยะพริกออกดอก จะทำให้ดอกพริกร่วงไม่ติดผล การทำลายในระยะผล จะทำให้รูปทรงของผลบิดงอ ถ้าการระบาดรุนแรงพืชจะชะงักการเจริญเติบโต หรือแห้งตายในที่สุด มักพบระบาดมากในช่วงอากาศแห้งแล้ง	1. สุ่มสำรวจพริก 100 ยอดต่อไร่ ทุกสัปดาห์ โดยเคาะลงบนแผ่นพลาสติกสีดำ และทำการป้องกันกำจัดเมื่อพบเพลี้ยไฟพริกเฉลี่ยมากกว่า 5 ตัวต่อยอด ในขั้นต้นควรเพิ่มความชื้นโดยการให้น้ำ อย่างน้อยให้พืชขาดน้ำ เพราะจะทำให้พืชอ่อนแอ และเพลี้ยไฟพริกจะระบาดอย่างรวดเร็ว 2. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชแอนพราณิลิโพรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเมซีเพน 24% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ลิตร หรือ อิมิดาโคลพรีด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร **** ขณะพ่นสารควรปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยที่สุด และพ่นให้ทั่วตามส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เพลี้ยไฟพริกอาศัยอยู่ กรณีระบาดรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสภาพอากาศแห้งแล้ง ควรใช้พายใบ เพื่อช่วยให้ต้นพริกฟื้นตัวจากการใบหงิกได้เร็วยิ่งขึ้น
			2. แมลงหริวขาว ยาสุม	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใบ และเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากไวรัส ทำให้ใบพริกหงิก สีต่าง หรือใบหงิกเหลือง ยอดไม่เจริญ และต้นพริกไม่สมบูรณ์ ผลพริกที่ได้ไม่มีคุณภาพ	ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น สไปโรเมซิเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพเมโทรีน 50% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บิวเพรเพน 40% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทาไมพรีด 20% SP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพรีด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่ว โดยเฉพาะใบล่าง เมื่อพบการระบาด

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			3. โรคใบด่างจุดวงแหวนเนือเยื่อตาย (เชื้อไวรัส <i>Tomato necrotic ringspot virus</i>)	พบอาการใบด่างสีเขียวเข้มสลับเขียวอ่อน เกิดอาการจุดวงแหวนบนเนือใบ และยังพบอาการแผลเนือเยื่อตายสีน้ำตาลทั้งบนผลพริกใบ และกิ่งก้าน ต้นแคระแกร็นไม่เจริญเติบโต	1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. ไม่นำเมล็ดพริกจากต้นที่เป็นโรค มาเพาะขยายพันธุ์ 3. ควรเพาะกล้าพริกในถุงกันแมลง และตัดเลือกกล้าพริกที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมาปลูก 4. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หนัวย่าง และกระทกรก 5. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบพริกที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลงทันที 6. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าเชื้อไฟฟริก ซึ่งเป็นพาหะนำโรคนั้น เช่น สาร สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปริเมซีเฟน 24% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิมาเพอร์ 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร 7. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ มะเขือต่าง ๆ ยาสูบ แตงกวา ฟักทอง บวบเหลี่ยม และ มะระจีน เป็นต้น ใกล้เคียงปลูกพริก 8. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น ที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เพื่อตัดวงจรของโรค การป้องกันกำจัดโรค เช่นเดียวกับโรคใบด่างจุดวงแหวนเนื่อเยื่อตาย
			4. โรคใบด่างซีดพริก (เชื้อไวรัส <i>Capsicum chlorosis virus</i>)	พบอาการจุดซีดเป็นรูปวงแหวนบนเนื่อใบ และบนผลพริก ต้นแคระแกร็นไม่เจริญเติบโต	
			5. โรคใบหงิก เหลืองพริก (เชื้อไวรัส <i>Pepper</i>)	พบอาการใบหงิกเหลืองหรือขาวซีด ใบโค้งงอ หงิกย่น บิดเบี้ยว ยอดเป็นกระจุก อาจพบอาการเส้นใบย่อยมีสีเหลืองและสากเป็น	1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. ไม่นำเมล็ดพริกจากต้นที่เป็นโรค มาเพาะขยายพันธุ์

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			yellow leaf curl virus: PeYLCV)	ร่างแหบริเวณเหนือใบรวมด้วย ต้นแคระแกร็น ผลพริกต่าง บิดเบี้ยว และมีขนาดเล็กลดลง	3. ควรเพาะกล้าพริกในมุ้งกันแมลง และคัดเลือกกล้าพริกที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมะปลูก 4. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแรังสาบกา กะเม็ง หน้อย่าง และกระทกรก 5. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบพริกที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลงทันที 6. เชื้อไวรัสสาเหตุโรครูปพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าแมลงหรือยาสูบซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น สารสไปโรมีดีเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไพโรไทรซีน 50% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีโทมิพริด 20% SP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 7. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ มะเขือต่าง ๆ ยาสูบ แตงกวา ฟักทอง บวบเหลี่ยม และ มะระจีน เป็นต้น ใกล้เคียงปลูกพริก 8. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น ที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เพื่อตัดวงจรของโรค
	2. มะเขือเปราะ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. แมลงหี้ย่วายสาบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใบ และเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสสาเหตุโรคใบหงิก เหลืองในมะเขือเปราะ ทำให้ผลผลิตลดลง	1. ก่อนการย้ายปลูก รอกันหลุมปลูกด้วยสารฆ่าแมลง ไดโนทีฟูแรน 1% G อัตรา 2 กรัมต่อหลุม สามารถควบคุมการเข้าทำลายของแมลงหี้ย่วายได้ประมาณ 45 วัน (เมื่อใส่สารลงในหลุมแล้วให้โรยดินกลบสารบาง ๆ ก่อนทำการย้ายกล้างหลุม เพื่อป้องกันรากพืชสัมผัสสารโดยตรง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเป็นพิษต่อพืชได้) 2. เมื่อพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น บูโพรเพซิน 40% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอนิคามิด 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					สไปโรเตรมา 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทริน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนฟลูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือน้ำมันปิโตรเลียม เช่น ไวต์ออยล์ 67% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ควรพ่นสารทุก 5 วัน 2 - 3 ครั้งติดต่อกัน เมื่อพบการระบาด
			2. โรคใบหงิกเหลืองมะเขือ (เชื้อไวรัส <i>Tomato yellow leaf curl virus</i> (TYLCV))	ใบยอดและใบอ่อนหดย่นหงิกมีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ใบมีอาการด่างสีเขียวเข้มสลับเขียวอ่อนหรือเหลือง ใบที่แตกใหม่มีขนาดเล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือไม่ติดผลหรือติดผลน้อยมาก ผลจะบิดเบี้ยว และมีขนาดเล็กผิดปกติ	1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. คัดเลือกกล้ามะเขือที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมาปลูก 3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หยู่ยาง กระทกรก ลำโพง โทงเทง และซีกาขาว 4. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลงทันที 5. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีการป้องกัน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					กำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าแมลงหรือยาฆ่าเชื้อซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น บูโพรเฟนซิน 40% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอมิคามิด 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเตตราเมท 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไฮแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทริน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ น้ำมัน บีโตรเลียม เช่น ไวต์ออยล์ 67% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 6. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรคได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือพริก ขมิ้นฉาย ยาสูบ งามะเขาราวงา ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น ใกล้แปลงปลูกมะเขือ 7. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลาย

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					นอกแปลงปลูก และแม่ปลูกมะเขือขี้คารปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค
3. กะเพรา โหระพา แมงลัก		เก็บเกี่ยว	แมลงหิวข้าวยาสูบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ มักพบบริเวณหลังใบ ส่วนกลางของลำต้น นอกจากนี้ยังเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส	เมื่อพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น สไปโรเตดราแมท 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอร์นิคามิด 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ซัลฟอกซาฟลอร์ 50% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซีเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพมีโทรีซิน 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วเมื่อพบการระบาด
4. มะม่วง		แทงช่อดอก – พัฒนาผล	1. เพลี้ยจักจั่น มะม่วง	ตัวอ่อน และตัวเต็มวัยทำลายใบอ่อน ช่อดอก ก้านดอก และยอดอ่อน ระยะที่ทำความเสียหายให้มากที่สุด คือ ระยะที่มะม่วงกำลังออกดอกโดยดูดน้ำเลี้ยงจากช่อดอก ทำให้แห้งและดอกร่วง ติดผลน้อย หรือ ไม่ติดเลย ระหว่างที่เพลี้ยจักจั่นมะม่วงดูดกินน้ำเลี้ยงจะถ่ายมูลมีลักษณะเป็นน้ำหวานเหนียว ๆ	1. การตัดแต่งกิ่งภายหลังเก็บผลผลิต ช่วยลดที่หลบซ่อนของเพลี้ยจักจั่นมะม่วง ทำให้การพ่นสารฆ่าแมลงมีประสิทธิภาพดีขึ้น 2. ถ้าไม่มีการป้องกันกำจัด มะม่วงจะไม่ติดผลเลย จึงควรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงฟลูไทรดิฟูโรน 20% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ติดตามใบ ช่อดอก ผล และรอบ ๆ ทรงพุ่ม ทำให้ใบมะม่วงเปียก ต่อมามีการเกิดราดำปกคลุม ถ้าเกิดมี ราดำปกคลุมมาก มีผลต่อการสังเคราะห์แสง ใบอ่อนที่ถูกดูดน้ำเลี้ยง (โดยเฉพาะระยะใบเปสลาด) จะบิดงอโค้งลง ด้านใต้ใบจะมีอาการปลายใบแห้งให้สังเกตได้	น้ำ 20 ลิตร หรือ แลมป์ดา-โซยาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพมีโพรซิน 50% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอร์นิคามีด 50% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทกแซม 25% WG อัตรา 2.5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีฮาไมพริด 20% SP อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่ว เมื่อสำรวจพบเพลี้ยจักจั่นมะม่วงมากกว่า 4 ตัว ต่อช่อดอก และพ่นซ้ำตามความจำเป็น 3. การพ่นสารฆ่าแมลงให้มีประสิทธิภาพควรพ่นให้ทั่วถึงลำต้น มิเช่นนั้นตัวเต็มวัยจะเคลื่อนย้ายหลบซ่อนไปยังบริเวณที่พ่นสารฆ่าแมลงไม่ถึง นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงการปรับหัวฉีดให้เป็นละอองฝอย และระยะเวลาการพ่น 4. ใช้ผ้าสีดำล้างช่อดอกและใบ เพื่อช่วยแก้ปัญหาช่อดอกและใบดำจากโรคราได้บ้าง ถ้าแรงอัดฉีดของน้ำแรงพอก็ช่วยให้เพลี้ยจักจั่นมะม่วงเ็น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ระยะตัวอ่อนกระเด็นออกจากช่อดอกได้ ต้องระมัดระวังอย่าให้กระแทกดอกมะม่วงแรงเกินไป เพราะอาจทำให้ดอกหรือผลที่เริ่มติดร่วงได้ 5. ใช้กับดักแสงไฟ ดักตัวเต็มวัยที่บินมาเล่นไฟ
			2. โรคราดำ (เชื้อรา <i>Capnodium</i> sp., <i>Meliola</i> sp.)	พบคราบราสีดำบนใบ กิ่ง ช่อดอก หรือผล ทำให้ดอกบานช้า หรือบานผิดปกติ หรือเหี่ยว และหลุดร่วง บางครั้งทำให้ไม่ติดผล ถ้าเป็นที่ผลอ่อนอาจทำให้ผลเหี่ยวและหลุดร่วง	1. พ่นน้ำเปล่าล้างสารเหนียวที่แมลงปากดูด ขับถ่ายไว้ และคราบราดำ เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค 2. เนื่องจากเชื้อราเจริญบนสารเหนียวที่แมลงปากดูด เช่น เพี้ยจักจั่นมะม่วง เพี้ยหอย และเพลี้ยแป้งขับถ่ายไว้ จึงควรพ่นสารฆ่าแมลง ดังนี้ - เพี้ยจักจั่นมะม่วง ได้แก่ ฟลูไพราดิฟูโรน 20% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพเมโทซีน 50% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอนิคามีด 50% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 2.5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีพริมาพริด 20% SP อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร - เพลี้ยหอย ได้แก่ มาลาไธออน 83% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร - เพลี้ยแป้ง ได้แก่ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 2.5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
			3. โรคราแป้ง (เชื้อรา <i>Oidium mangiferae</i>)	อาการที่ช่อดอก พบเชื้อราที่มีลักษณะเป็นผงสีขาว คล้ายแป้งขึ้นฟูตามก้านช่อดอก ก้านดอกย่อย และดอก ดอกมีลักษณะเข้าเป็นสีน้ำตาลอ่อน ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีดำแห้งและหลุดร่วง บางครั้งเหลือแต่ก้าน ช่อดอกมีสีเข้มกว่าปกติ ไม่ติดผล หากติดผลจะได้อผลที่มีขนาดเล็ก ไม่สมบูรณ์ และหลุดร่วงง่าย <u>อาการที่ใบ</u> เริ่มแรกเป็นจุดแผลสีค่อนข้างซีดเหลือง พบเชื้อราที่มีลักษณะเป็นผงสีขาว คล้ายแป้งขึ้นปกคลุมผิวใบ หากอาการรุนแรง แผลจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเทา และใบบิดเบี้ยวผิดปกติ	หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เฮกซะโคนาโซล 5% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบโนมิล 50% WP อัตรา 6 - 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรฟลอกซีโตรบิน อัตรา 20 ลิตร หรือ ไตรฟลอกซีโตรบิน 50% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ซัลเฟอร์ 80% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ซัลเฟอร์ 80% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					**** สารซัลเฟอร์ ไม่ควรพ่นในสภาพอากาศร้อนหรือมีแดดจัด เพราะอาจจะทำให้พืชเกิดอาการไหม้
5. เงามะ		แทงช่อดอก - ผลอ่อน	โรคราแป้ง (เชื้อรา <i>Oidium nephelii</i>)	พบโรคระบาดมากในระยะที่เงาะสร้างช่อดอกและผลอ่อน โดยพบผงสีขาวหรือสีเทาอ่อน คล้ายแป้งเกาะบนช่อดอก และตามร่องขนของผล ทำให้ติดผลน้อย หรือไม่ติดผล ถ้าติดผลจะมีขนาดเล็กไม่สมบูรณ์ หลุดร่วงง่าย หรือทำให้ผลเน่าแห้งติดคาที่ก้านช่อ หากเป็นโรคในระยะผลโตจะทำให้ช่อแห้ง แข็ง ผิวผลมีสีคล้ำ ไม่สม่ำเสมอ ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ช่อกุดเรียกว่า เงามะขนเกียน ในระยะที่ผลกำลังสุกส่วนที่มีเชื้อราปกคลุมจะมีสีซีดกว่าปกติ นอกจากนี้ อาจพบอาการของโรคได้บางส่วนยอดและใบ หากอาการรุนแรงจะทำให้ใบอ่อนร่วง	1. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก และตัดแต่งทรงพุ่มเงาะให้โปร่ง เพื่อให้อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นการลดความชื้นในทรงพุ่ม และไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค 2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบเริ่มมีอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค 3. หากพบมีการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ซัลเฟอร์ 80% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรฟอรีน 19% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบ็นไมล 50% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร และควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บผลผลิตอย่างน้อย 15 วัน
					**** ไม่ควรพ่นสารในช่วงดอกบาน เพื่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ป้องกันผลกระทบต่อการผสมเกสร สำหรับสารซิลิเฟอร์ ไม่ควรพ่นในสภาพ อากาศร้อน หรือมีแดดจัด เพราะอาจทำให้ เกิดอาการไหม้ที่ช่อดอกและผลอ่อนได้
6. คริสต์มาส		ทุกระยะ การเจริญเติบโต	แมลงหิวข้าว ใยเกลียว และ แมลงหิวข้าวยาสูบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยอาศัยอยู่รวมเป็นกลุ่มใต้ใบ โดยดูดกินน้ำเลี้ยง ทำให้เกิดรอยแผลเป็นจุด สีเหลืองขนาดเล็ก จากนั้นใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล และแห้ง นอกจากนี้แมลงหิวข้าวยังเป็นพาหะ นำเชื้อไวรัสเข้าสู่พืช	1. หมั่นกำจัดวัชพืชทั้งภายใน และรอบแปลงปลูก โดยเฉพาะวัชพืชที่เป็นพืชอาศัยของแมลงหิวข้าว เช่น หญ้ายาง เป็นต้น และไม่ปลูกพืชอาศัย ของแมลงหิวข้าวใกล้เคียงแปลงปลูกต้นคริสต์มาส 2. เลือกใช้ต้นพันธุ์คริสต์มาสที่แข็งแรงปลอดโรค และแมลง 3. ติดตั้งกับดักกาเหวนียสีเหลืองในแปลงปลูก อัตรา 5 กับดักต่อแปลงปลูก โดยเปลี่ยนกับดัก ทุก 30 วัน สำรวจประชากรของแมลงหิวข้าว ทั้งบนต้นและกับดักตลอดการปลูกต้นคริสต์มาส สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้าพบแมลงหิวข้าวเฉลี่ย 3 ตัว ต่อกับดัก หรือ บนต้นทำการสำรวจ 50 ต้น ถ้าพบแมลงหิวข้าว 10 ต้น ให้พ่นด้วยสาร กำจัดแมลง เช่น ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซีเฟน 24% SC อัตรา 15 มิลลิลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ตอนน้ำ 20 ลิตร หรือ ปุ๋ยเฟรเฟซิน 40% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม/แลมบูดา-ไซฮาโลทริน 14.1/10.6% ZC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพรีด 70% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เน้นพ่นสารกำจัดแมลงใต้ใบ เมื่อพบแมลงหัวขาวระบาด พ่นสารติดต่อกัน อย่างน้อย 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน (ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกัน หลายครั้ง เพราะจะทำให้แมลงหัวขาวต้านทาน ต่อสารกำจัดแมลงได้)

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุปผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : สวส, ศวกส.เพชรบูรณ์. และ ศวศ.เลย

: กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช